

Amnesty International fingið Nobelfriðarheiðurslønina í ár

Fyri tveimum vikum síðani frættist, at norska friðarheiðurslønin í ár fór at verða latin heimsfelagsskapinum Amnesty International tann 10. des. í ár, sum er mannarættindadagur. Tað verður formaðurin Thomas Hammarberg, sum er svenski, ið kemur at taka imóti heiðurslønini. Hann hevur beint nú tikið við formansskapinum eftir týskaran Dirk Börner, ið gjørdist formaður í 1974 aftaná iran Séan mac Bride. Hann segði formansskapin frá sær fyri at taka upp starv í S.T. í Namibia og í 1975 fekk hann annan partin av friðarheiðurslønini. Samstundis sum tað í ár frættist at Amnesty International hevði fingið heiðurslønina varð eisini kunngjørt, at írski friðarhættirslan fekk friðarheiðurslønina í fjór.

Tað var í 1961 at bretin Peter Benenson, sáli, tilstuðlaður av m.a. Séan mac Bride og Eric Baker, sála, stovnaði felagsskapin Amnesty International til at forða fyri at fólk komu at sita gloymd í mánaða- og árávis í fongslum, og til at skapa rættvísa mannagongd hjá ákærdum og revsaðum, so at ósemilg framferð mót medmenniskjum okkara ikki skuldi fara óansað fram.

Tann gloymdi fangin

Høvuðsstuðulin í felagsskapinum eru teir so nevndu trýbólknir og tað arbeiði, ið teir gera. Men hvør einstakur limur stuðlar eisini felagsskapinum við limagjaldi og arbeiði, og so fær felagsskapurin eisini stuðul uttanfrá bæði frá feløgum, kommunum og einstaklingum. Vit kunnu t.d. nevna jóla- og nýggjársheilsurnar, sum limirnir á hvørjum ári senda til fangar um allan heimin, listarnar við undirskriftum og áheitanum til myndugleikar í ávisum londum, har harðskapur verður framdur, postkort við bøn um leyslating (amnesty) fyri ávisar persónar og ikki minst tær regluligu uppfærtiknu áheitanirnar, ið verða sendar til myndugleikar í londum, har »adoperaðir« fangar sita. Hetta seinastnevnda er arbeiðið hjá trýbólknunum, ið hvør hevur minst triggjar »adoperaðar« fangar úr ymskum londum. Fyrst verður roynt at fáa greiðu á, um nøkur rættilig, opin avhoyring er farin fram — tí hetta er verri enn so vanligt allastaðni — og síðani verður kanningararbeiði gjørt fyri at vita, hví tann ávisi persónurin er settur fastur. Verður hann funnin ósekur smbr. yvirlysing S.T. um mannarættindi og ongantið hevur framt ella elvt til brotsgerð, verður biðið um leyslating av fanganum og linari revsing, um leyslating ikki verður framd. Amnesty International er i móti deydarevsing og virkar fyri avtøku av torturi.

Limir í Amnesty International royna eisini at

skapa samhug millum starvsfelagar um allan heimin, soleiðis at starvsfelagi ella felagslimur t.d. Føroyum kann mótmæla, um annar starvsfelagi ella starvsfelagslimur verður pindur, burturfluttur el. til. í einum øðrum heimsparti.

Upplýsingarnar um fangar og illa viðfarin fólk fáast frá høvuðsskrivstovuni í London, ið hevur sakkøn umboð, sum verða send á staðið m.a. sum eygleiðarar við rættargongd.

Rættar og sakligar upplýsingar um viðurskipti aðrastaðni eru av alstórum týðningi, og tí nýtir høvuðsskrivstovan nógvan pening til at útvega hesar upplýsingar og síðan at senda tær so vitt sum gjørligt og so skjótt sum gjørligt. Tá felagsskapurin hevur sjálvstaðugar deildir í nærum øllum londum, ber til at fáa upplýsingarnar víða eftir stuttari tíð. Ein máti, sum verður nýttur mest í USA er tað sokallaða telegrammtræði, t.e. at ein limur fær boð um onkur viðurskipti og sendir boðini víðari til annan lim, ið ber tey til annan o.s.fr. men hetta ber ikki til at gera her í Føroyum, tí hetta verður hildið at vera alt ov kostnaðarmikið. Men vit taka lut í nógvum »Urgent actions«, t.e. snarskriv um persónar, ið antin verða pindir ella eru tiknir ólógliga og stundum burturfluttir. Fyri at

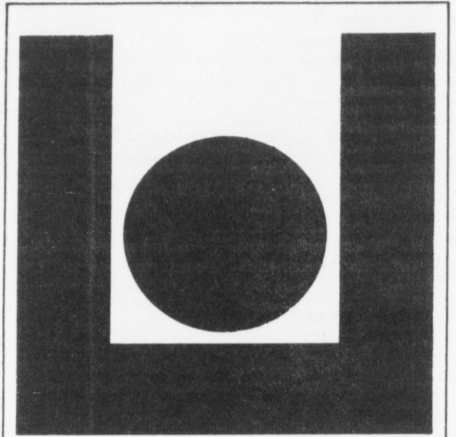
lýsa støðuna í ymskum londum gevur Amnesty International fleiri rit út. Vit kunnu nevna »Annual Report um Amnesty International«, »Chronicle of Current Events« um viðurskipti í londunum eystan jarntjaldið, »Chile-rapport«, »Indonesia-special« og so tey ritini, ið deildirnar geva út. Í Føroyum hava limirnir fingið Amnesty Nyt, sum danska deildin gevur út, tí enn gevur føroyska deildin ikki út blað.

Amnesty International er óheft av eini og hvørjari politiskari áskoðan og einum og hvørjum trúarsamfelagi Amnesty International hevur ráðgevandi myndugleika við ST og Europaráðið og virkar fyri samvitskufangum um allan heim. Amnesty International virkar eisini imóti pinslu og deydarevsing.

Tá tað soleiðis frættist um viðurskiptini um allan heimin kunnu tey, sum hava nakað at loyna, eitt nú at harðrendir pinsluhættir verða nýttir, koma at kenna seg ótrygg, og bót kann verða um viðurskiptini, tá tey eru almannakunnug.

Við at stuðla felagsskapinum, stuðla vit so stótt teimum, ið royna at bota um viðurskiptini í heiminum.

Vilja tygum stuðla virkið hjá Amnesty In-

**Samvitskufangaár
1977**

**amnesty
international**

ternational, Føroya Deild, kunnu tygum tekna tygum sum lim.

Limagjaldið um árið er kr. 65 fyri hjún, kr. 50 fyri einstaklingar og kr. 35 fyri lesandi og eftirlønt.

Í føroysku nevndini sita: Anette Wang, formaður, Maud Heinesen, næstformaður, Oli Jacobsen, kassameistari, Halgir W. Poulsen, Asa Poulsen, Sven Brimheim og Sigurd Bech.

Slapp at doyggja á sjúkrahúsi

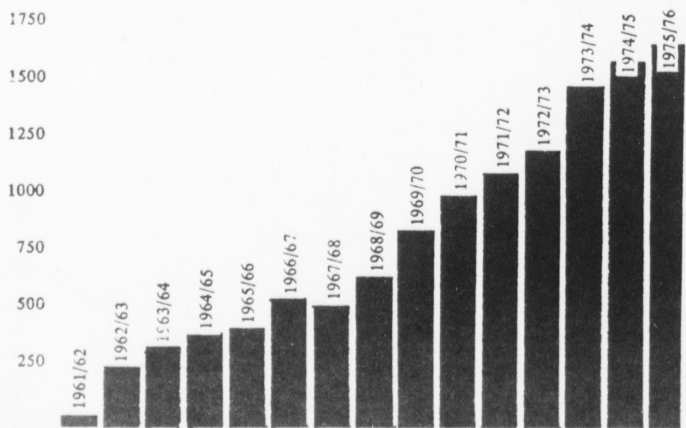
Nú eitt kvøldið doyði hin 20 ára gamla Carole Anne Wilkinson á einum sjúkrahúsi í Bradford í Bretlandi, aftaná at lækarnir í samráð við familju hennara og lögfrøðingar høvdu gjørt av at kobra ilt-maskuna frá, ið hevði hildið lív í henni. Trý samdøgur undan varð Carole Anne, tá ið hon var á veg til arbeiðis, fyri grovasta yvirgangi av ókendum valdsmanni, og hon varð neyðtíkin og pind, møguliga av einum narkomani, ið enn ikki er handtikin.

Eftir at allar royndir at bjarga henni á sjúkrahúsinum vóru miseydnar, noyddust lækarnir at viðganga, at Carole Anne var tað, ið tey nevna klinisk deyð. Tá ið ilt-tólið varð tikið frá, var einki hjartavirksemi í líkamnum, og eingin vón var

um, at hon nakran tíð aftur vaknaði.

Avgerðin, ið tikin varð á sjúkrahúsinum í Bradford, kann fáa avleiðingar, um yvirgangssmaðurin verður handtikin av löggluni. Verður hann ákærður fyri morð er væl hugsandi at verjin hjá

honum tá fer at siga, at tað var ikki yvirgangssmaðurin, ið drap gentuna, men lækarnir á sjúkrahúsinum. Tað kann koma at gerast ógvuliga svárt hjá einum dómstóli at taka avgerð í einum slíkum máli sum hesum, eru lögfrøðingar samdir um.

Yvirtilið visir, hvussu talið av trýbólknunum er vaksið, síðani Amnesty International varð stovnað í 1961

